

ISKOLÁK A VILÁGHÁLÓN

A MISKOLCI MÓRA FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA HONLAPJA

SZAKDOLGOZAT

Készült a *SZÉV Számítástechnikai Kft.* által szervezett
Felsőfokú Oktatásinformatikus Szakképesítő tanfolyam keretében

Kassai Katalin
2001.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Két évvel ezelőtt, életemben először bekapcsoltam egy számítógépet..., majd nem sokkal ezután, már a saját 486-osomat bővöltem reggeltől, estig.

Mint mindenki, én is tele voltam izgalommal, sőt néha félelemmel; mit, mikor és miért csináltam rosszul, miért nem fut, hová lett a dokumentum, hogy kell feltelepíteni, formázni,... stb. Kétségbeesetten emeltem föl a telefont...

A vasárnap délutánokon ezernyi kérdéssel ostromoltam, és mindannyiszor „megoldottuk” a problémát; a telefonkagylót a vállamhoz szorítva gépeltem be a megadott parancsokat és izgatottan vártam a hatást. Most is el vagyok ragadtatva attól a szakmai tudástól, amellyel képes volt *on-line* a segítségemre lenni. Soha nem éreztem, hogy terhére lennének a triviálisnak tekinthető kérdéseim, sőt!, minden ténykedésemet dicsérettel illette, s ez egyre nagyobb kedvet teremtett a további tanuláshoz.

Ma már egy eléggé korszerű géppel rendelkezem, s a magam szintjén el is boldogulok vele. Minden szabad percemet a pixelek társaságában töltöm, a szövegszerkesztés, a rajzoló-programok, a Web lapok készítése jelentik számomra az igazi kikapcsolódást. Nem tartok többé sem szoftvertől, sem hardvertől - bár ez utóbbiról csak kevéskét tudok. Most sajnálom csak igazán, hogy nem kísértem figyelemmel a számítástechnika fejlődését legalább a „*lyuk-szalagos*” korszakától fogva. Választottam magamnak egy olyan területet, amelyben egyre jobban otthon érzem magam, emellett minden újdonság nagyon érdekel. A vasárnapi kérdések száma is csökkent, s a komputerrel töltött idő arányában nő a PC magazin oldalainak érthetősége. Azt tapasztalom, hogy mások elismeréssel adóznak azért a tudásért, amelyet már eddig is megszereztem.

Mindezért **Vajda Károlynak szeretnék köszönetet mondani.**

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető

- Az Internetről röviden

Iskolák a világhálón

- Honlap készítés
- Rendeletek
(Magyar Közlöny 2000/33. szám)
- Segédprogramok
- A HTML nyelv
- Keresők használata, Web címek

A miskolci Móra Ferenc Általános Iskola honlapja

Források

Megjegyzés

BEVEZETŐ

Információ, adatbázis, kommunikáció, hivatkozás, fájl, modem, szerver...

Megannyi új kifejezés lopózik be, szinte észrevétlenül a szavaink közé. Az iskolai tankönyvekben is egyre gyakrabban találkozhatunk újszerű fogalmakkal, melyek mind az informatika szülöttei. A gyermekeink már természetesen fogadják a „jövevényeket”. Használatuk mindennapossá válik, s eközben elhalványulnak az éles határok a magyar és az idegen hangzások között.

A fellendülőben lévő idegennyelv-tanulás segíti azt a folyamatot, melynek során az informatikai kifejezések beépülnek az anyanyelvbe. (S ez igaz minden nép anyanyelvére egyaránt.) Sajnos ez azt is jelentheti, hogy a sok, közösen használt kifejezéssel, idővel összemosódhatnak a nyelvek. Egyúttal azonban közelebb is kerülünk egymás megértéséhez, ami igazán nem rossz, de mindig figyelemmel kell lennünk nemzeti nyelvünk kifogástalan megőrzésére!

Bevezető gondolataim - amint már az előzőekből is kiderült - mind az oktatást, a fiatalságot érintő témákhoz kapcsolódnak. A számítógépek használata, szövegszerkesztő és táblázatkezelő programok ismerete ma már követelmény bizonyos állások betöltéséhez. A középiskolától kezdve minden lehetőség adott az informatikai ismeretek megszerzésére, és a későbbiekben szakemberek képzésére. Az általános iskolák ezen a téren még kissé el vannak maradva; nagy a szaktanár hiány. A főiskolákon végzett számítástechnika tanárokat más cégek, hivatalok kedvező fizetési ajánlataikkal csábítják el a pedagógus pályáról. Az egyes tantárgyakat tanító pedagógusok pedig nem tudják igénybe venni az oktatásinformatikusok segítségét, mivel nem is tudják, miképpen tehetnék azt. Elsődleges feladat lehetne olyan továbbképzések szervezése, amelynek során nem csupán a számítógép használatát sajátíthatnák el, de felismernék annak fontosságát és lehetőségeit az oktatásban.

Az oktatásinformatika szemléletesen kidolgozott programjai által egy olyan ága kell, hogy legyen az egységes oktatási rendszernek, amely lehetővé teszi bizonyos tantárgyak könnyebb megértését, feladatok megoldását. Logikai felépítésével, óriási szemléltetési lehetőségeivel a jelenleg ismert tankönyvek nem fognak tudni lépést tartani. Az egyre bővülő kínálatból már ma is nehéz választani, az adatok sokasága kisebb zavart okozhat ezen a téren.

Ezért van szükség arra, hogy mind a gyermek, mind a pedagógus tudjon kellőképpen tájékozódni az információk világában; megtalálja és kiválasztja a számára szükségeset.

Az oktatásinformatikus feladata, hogy segítséget nyújtson a szükséges információ megszerzésében, szemléletes bemutatók készítésével, az Internetről nyert adatok, képek, filmek felhasználásával.

Témaválasztásom indoklása:

Az a kérdés foglalkoztat leginkább, hogy az oktatásban mikor és milyen módon tudunk élni az Internet szolgáltatotta lehetőségekkel. Melyek azok az információk, amelyek valóban hasznosak, és alkalmazni lehet a mindennapi munkánk során, illetve a hálóról hozzáférhető adatokból hogyan állítható össze egy újabb, a tanulási - tanítási folyamatot segítő anyag. Az egyes tantárgyakhoz készíthető helyi oktató-programok sokkal inkább alkalmasak lehetnek erre a célra, figyelembe véve a helyi adottságokat is.

Szakedolgozatomban szeretnék rámutatni a világhálón való jelenlét fontosságára, az információcsere lehetőségeire, mely során fontos és hasznos tudnivalókat szerezhethetünk és kínálhatunk, vagy éppen mi szolgáltatassunk adatokat magunkról a világ felé. Munkámban részletesebben foglalkozom a honlap-készítéssel, az ezt segítő szerkesztő programok, valamint a HTML-nyelv használatával, és a már „élő” iskolai honlapunk bemutatásával.

Dolgozatomat a következő mellékletekkel szeretném kiegészíteni:

1. számú melléklet: Az iskolánkat bemutató honlap
(<http://pc12.zrinyi-misk.sulinet.hu/morasuli/index.html>)
2. számú melléklet: A HTML-nyelv alapjai (oktatóprogram)

AZ INTERNETRŐL... röviden

Kapcsolat két gép, később több számítógép között, s kialakult a hálózat.
Majd a hálózatok összekapcsolásával a világot behálózó óriás, az Internet.

Az Internetet is - mint sok más nagyszerű találmányt - háborús célok érdekében valósították meg. Az volt az igény, hogy nagy központi számítógépek munkáját megosszák és nagy távolságból, akár egyszerre több helyről is el lehessen érni a számítógépeket, sőt a „külsők” egymással is kapcsolatban álljanak.

Az 1960-as években a *RAND Corporation* kezdett olyan kommunikációs hálózat fejlesztésébe, amely „túlél” egy esetleges atomtámadást is. Olyan rendszert kívántak létrehozni, amelyben egyes csomópontok kiesése esetén a hálózat működőképes maradjon. Bármely két hálózatra csatlakozott számítógép egyenértékű.

Egy kommunikációs vonalat - a csomagkapcsolásnak köszönhetően - egy időben többen is használhatnak. Az egyes üzenetek csomagokra osztoznak, minden csomag az „A” pontból a „B” pontba tart, az útvonaluk lehet teljesen különböző, a csomagok végül a „B” pontban összerakódnak.

1969-ben az ARPA (*Pentagon Magasszintű Kutatásokat Támogató Szervezete*) támogatásával létrejött az első, 4 csomóponttal rendelkező számítógépes hálózat, az *ARPANET*, a későbbi Internet elődje.

Az 1970-es években nagyon felgyorsultak a kutatások és fejlesztések. Az oktatásban is nagy számban jelentek meg a számítógépek. Még fokozottabb lett az igény a számítógépek összekapcsolására. Ehhez meg kellett alkotni egy olyan nyelvezetet, amelyen - függetlenül a gépek típusától, rendszerétől - a hálózatra kapcsolt számítógépek képesek kommunikálni.

A *TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol)* az a szabvány, azaz hálózati protokoll, amely mindezt teljesíteni képes.

Az Internet hálózatának fontos tulajdonsága még, hogy nincsen egyetlen központi számítógép, amely felügyelné a hálózaton folyó információ-áramlást, a több ezer, összekapcsolt gép egymás közt megosztva végzi az adattovábbítást. Ahhoz, hogy az elküldött információ célba is érjen minden egyes számítógépnek rendelkeznie kell saját, egyedi IP címmel. A címek formátuma négy, ponttal elválasztott számsorozat, melynek minden negyedében 0- 255 közötti szám felvehető, így több mint 4 milliárd gép kapcsolható fel a hálózatra. Ezeket a címeket egy, az erre a célra kijelölt nemzetközi szervezet és a megbízott országos szervezet biztosítja.

Ez a számsorozat szinte megjegyezhetetlen, ezért más, betűkkel történő elnevezéseket dolgoztak ki. Az így kialakítható cím első része a szolgáltatás típusára, (WWW, FTP,...) a második a szolgáltató cég nevére, vagy annak rövidítésére, a harmadik arra az országra utal, ahol a szolgáltató működik.

Az 1980-as évektől ezresével kezdtek csatlakozni a hálózatra, egyetemek, kutatóintézetek, állami hivatalok, magánszemélyek, stb. Ennek megfelelően az Internetes szolgáltatások is egyre szélesebb körűek, a kiszolgáltatók is igyekeznek mindenféle igényt kielégíteni.

Általános Internet szolgáltatások:

- ♦ Adatbázisok (pl. DNS, ahol az IP-számokhoz rendelt nevek tárolódnak)
 - ♦ Elektronikus újságok
 - ♦ Elektronikus levelezőlisták
 - ♦ ASKA (üzenetek, kérdések küldése témák szerint csoportosítva)
 - ♦ FTP (*File Transfer Protocol*) Állományok gépek közötti átmásolását szabályozza
- A legtöbb Internet szolgáltatás kliens/szerver alapú. A mi gépünkön futó program kliensprogram, és csak azzal a géppel tudunk kapcsolatot létrehozni, ahol a kliensnek megfelelő szerver-program fut.

A világháló fontosabb szolgáltatásai:

- ♦ a WWW (*World Wide Web*) világméretű hálózat, afféle enciklopédiaként működik, melyben egy kattintás a kijelölt témára eljuttat a megfelelő oldalhoz. Bevezetésével az Internet új médiummá vált. A WWW jó minőségű képekkel, hangokkal, videofelvétel-ekkel színesített oldalakon ad új információkat.
- ♦ az E-MAIL elektronikus levél, ami általában szövegfájlból áll, de csatolhatunk hozzá képet, vagy hangot tartalmazót is.
- ♦ a Usenet hírcsoportok rendszere, amit témaorientált levelezőrovatnak is nevezhetünk.
- ♦ az IRC (*Internet Relay Chat*), melynek segítségével lehetőség nyílik billentyűzet segítségével „csevegni” a világ minden részén lévő emberekkel.
- ♦ az FTP (*File Transfer Protocol*), egymástól nagy távolságra lévő, különböző típusú számítógépek közötti összeköttetést, adatátvitelt biztosít, állományok megosztását és elérését biztosítja ez a szolgáltatás.
- ♦ A TELNET, egy kiszolgáló/munkaállomás modellre épülő szolgáltatás a gépünk és a távoli gép között, s a helyi gépről irányítjuk a távoli működését. Az az alapelv érvényesül, hogy a távoli gépen zajlik minden művelet és a helyi gép csak terminálként, azaz adatbeviteli és adatmegjelenítési egységként üzemel.
- ♦ (GOPHER bevezetésével könnyebben elérhetővé váltak a már ismert FTP szerverek (kiszolgálók). A Gopher szerverek által szöveges, bináris, hang, kép, stb. állományok váltak hozzáférhetővé.)

A hálózatok típusai közül a legegyszerűbb a LAN (*Local Area Networks*), azaz helyi hálózatok, amelyeket akár egy irodában is képesek vagyunk létrehozni a számítógépek egyszerű, kábellel történő összekapcsolásával.

A nagy távolságú hálózat gépeit - WAN (*Wide Area Networks*) - telefonvonallal, digitális, vagy optikai kábellel, műhóddal lehet összekötni. Az összeköttetés formái egyben az információ-áramlás sebességét is jelentik, ami 200 Kb-10 Mbit/másodperc között mozoghat. Ma bármely operációs rendszerrel lehet csatlakozni az Internetre. A kapcsolatot kiszolgálók (szerverek) teremtik meg, először tehát ezekre a szerverekre kell „feljelentkezni”.

Egy számítógép kétféle módon kapcsolódhat az Internetre:

- ♦ Állandó kapcsolattal, ami napi 24 órát jelent, bérelt vonalon keresztül történik a csatlakozás. A vonalak legfőbb tulajdonsága a sebesség. Ilyenek pl.: ATM, ISDN, ML, MIKRO stb.
- ♦ Az ideiglenes kapcsolat csak arra az időre szól, amikor az Internetet használjuk. Ezt modem segítségével, telefonvonalon keresztül lehet megoldani.

A csatlakozás módját magunk választjuk meg, igényeinknek és lehetőségeinknek megfelelően. Magát a csatlakozási folyamatot a böngészőnk (Internet Explorer, Netscape, stb.) varázslója elvégzi helyettünk, csupán az utasításokat kell értelemszerűen követni.

A postafiókunk címét a szolgáltató adja, ám regisztráltathatjuk magunkat más levelező-szolgáltatóknál is, egyszerűen a csatlakozás után, már miénk a világ!

Szédítő az Interneten fellelhető adatok, képek, filmek, zenék sokasága. Több héten át nem is tudunk mit kezdeni velük. Meg kell tanulnunk tájékozódni ebben a dzsungelben. Az első dolog, amit meg kell jegyezni, a jobb keresők címe, és azonnal fel kell venni a *Kedvencek* közé, mielőtt elfelejtjünk.

Minden ilyen beállítás elvégezhető a böngészőben. A címeket mindig pontosan kell begépelni, abban az esetben, ha pontosan tudjuk, mit keresünk.

A WWW sikerét az egyszerű, mégis zseniális *hyperlinknek* köszönheti. A hyperlink mindig egy objektumra (másik HTML-lap, fájl stb.) mutat, ami bármely www-s szerveren lehet a világon. Ez a hivatkozás az URL (*Uniform Resource Locator*). Megjelenési formája a HTML dokumentumon sokféle lehet, de mindig kiemelkedik valamilyen módon a háttérből, környezetéből (más színű, vagy aláhúzott szöveg, kép, képrészlet stb.) A *hypertext* olyan számítógépes szöveg, melynek egyes pontjairól mutatók vannak a szöveg más pontjaira, vagy szövegekre, a felhasználó ezeket követve tetszőleges sorrendben haladhat az olvasással.

Szörfözés közben, ezer és ezer oldal átlapozgatása után magunk is kíváncsiak leszünk, hogyan készül egy-egy Web oldal, milyen annak a felépítése.

Először a *Nézet menü - Forrás menüpontját* fogjuk tanulmányozgatni, s előbb-utóbb arra az elhatározásra jutunk, hogy mi is tagjai kívánunk lenni az Internet „családjának”, ahol nincsenek megkülönböztetések, villongások. Ehhez azonban el kell sajátítani a Weblap készítés „tudományát”, amelyhez számos Web-szerkesztő segédprogram közül választhatunk, de a HTML nyelv alapszintű ismerete is elegendő segítséget nyújt.

ISKOLÁK A VILÁGHÁLÓN

Intézmények, cégek, szolgáltatók és mi magunk is elkészíthetjük saját honlapunkat, amennyiben olyan információkkal bírunk, amelyet másokkal is, minél szélesebb körben meg kívánunk osztani. Nehéz eldönteni, hogy mi is az a tartalom, ami valóban közlésre érdemes és felkelti az internetezők érdeklődését. Kereskedelmi cégek esetében ez elég egyértelmű, hiszen a céljuk egy, vagy több termék értékesítése.

De vajon milyen céllal készít honlapot, pl. egy általános iskola?

Ez volt az első kérdés, ami felmerült bennem az Interneten böngészve. A választ pedig nem a mostani formájában működő rendszerben kell keresnem, hanem egy, a közeli jövőben remélhetőleg mindannyiunk számára elérhető, specifikus adatbázisok kialakításában. Az általános iskolák ma még nem láncszemei az oktatási információs rendszer láncolatának. Minden, számunkra fontos adathoz hozzájuthatunk, de az általunk megalkotott konkrét és tapasztalati anyagokat nem juttatjuk vissza a rendszerbe, így azoknak ilyen formában nem is vehetik hasznát. Egyelőre maradnak tehát a tanév folyamán, az általános iskolákat előzőnlő tájékoztató füzetecskék, szórólapok, felhívások, levelek, faxok, stb. Bárminemű visszajelzést is csupán ehhez hasonló körülményes úton tehetünk. És itt nem az információk sebességére gondolok első sorban, hanem a célirányosságra, pontosságra. Elképzeléseimet konkrét példákkal próbálom illusztrálni, ám mielőtt erre sor kerülne, tekintsük át a jelenlegi helyzetet.

A felsőoktatásban működő intézmények mindegyikének van saját Web-oldala, amelyek információkat nyújtanak az iskolában folyó tevékenységről, a kínált szakválasztási lehetőségekről, tudományos-, kutatómunkáról, kísérletekről, fejlesztésekről, stb. Ezen kívül különféle adatokat is szolgáltat a nagyvilág felé; pl. könyvtári adatbázis, statisztikai adatok, szoftverek, oktatási anyagok, publikus szakdolgozatok, diplomamunkák. Az egyetemek, főiskolák lapjai szakáguknak megfelelően, szinte az élet minden területére kiterjedően sok és hasznos információt tudnak felajánlani, legyen az acélipar, mezőgazdaság, hagyományörzés, vagy akár egyiptológia. A felsőoktatásban már megoldott, hogy a hallgatók és tanáraik hozzáférhetnek más intézmények adatbázisához és nem csupán, mint felhasználók. Pl. Ugyanazon témában kutató egyetemisták egymással konzultálhatnak, fejlesztéseiket, eredményeiket összevethetik, stb. függetlenül a földrajzi távolságtól. Az ehhez szükséges hálózati rendszert is éppen ennek az érdekében hozták létre az informatika „őskorában”.

A lényege pontosan abban fejeződik ki, ahogyan a „bit-ek” ide-oda vándorolnak. Ez az új struktúra kommunikációs céllal született és nem egyszerű befogadásra.

A középiskolai adatbázisból leginkább az iskolában működő tagozatokról, fakultációs lehetőségekről szerezhetünk ismereteket. Közzé teszik az egyes tantárgyi versenyeken, pályázatokon elért eredményeiket, amely alapján bizonyos rangsorba sorolják az intézményeket. A lapokon olvashatunk az iskolai és iskolán kívüli szabadidős eseményekről, sportéletről, vagy a diákönkormányzatok munkájáról. Ezek mellett esetleg megtalálhatók statisztikai adatok, előkészítőkkal, felvételi követelményekkel, érettségivel kapcsolatos információk, feladatlapok, versenykiírások, érdekességek, visszaemlékezések, dolgozatok, versek és más írások az iskolával kapcsolatosan. Találkoztam olyan gimnáziumi honlappal is, amelyre az ott informatikát tanuló diákok helyezték el saját bemutatkozó oldalait.

Készítette: Kassai Katalin

Természetesen a látogató elsősorban azért keresi fel ezeket a honlapokat, hogy ismereteket szerezzen a középiskola által igénybe vehető lehetőségekről, pl. továbbtanulás esetén.

Amióta intézményünk is rendelkezik Internetes kapcsolattal, több alkalommal volt módom átlapozni miskolci és más iskolák bemutatkozó oldalait és meg vagyok győződve az Internet nyújtotta szolgáltatások és a világhálón való személyes megjelenés hasznosságáról.

A közeli jövőben, amikor minden iskola tagja lesz a „Internet-közösségnek” új perspektíva tárulhat az oktatás elé, s megvalósulhat a mindennapos kapcsolattartás; iskola más iskolával, a Pedagógiai Intézettel, tanácsadó szolgáltatásokkal, ifjúságvédelemmel, a fenntartókkal, szolgáltatókkal, városvezetőkkel. Az ilyesféle kapcsolatokból óriási lehetőségek adódhatnak:

- ♦ Elfogadottá lesz az intézményi tájékoztatás. Az Oktatási Minisztérium, az iskolák önkormányzati fenntartói, által kiadott bármely törvény, rendelet, vagy tájékoztató azonnal elérhető, a programokba beépíthető. A tapasztalatok, észrevételek, nehézségek akár azonnal visszajelezhetők.
- ♦ Az oktatási folyamatban, a rendeletek, szabályozók értelmezésében, alkalmazásában felmerülő, vagy helyi sajátosságokból adódó egyéni problémák megoldásához kérhetünk és kaphatunk segítséget.
Konkrét napi munkánkhoz kapcsolódó kérdéseinkre rövidesen választ, vagy segítséget kaphatunk, illetve adhatunk mások számára.

Ha a tájékoztatási rendszer jól megszervezett elemekre, megfelelően gazdag adatbázisokra épül, mindig tudni fogjuk, hogy az egyes kérdésekkel hová, kihez fordulhatunk.

Ebben a rendszerben minden iskola speciális adatszolgáltató is lehet, s erről a tényről, ad felvilágosítást a honlapja. Bármilyen versenyfelhívás, rendezvény, pályázat azonnal „célba” találhat, ha ismerjük majd mindazokat, akiket érinthet az információnk.

Ahogy azt már most is tapasztalhatjuk az egyetemek óriási adatbázist bocsátanak az Internet rendelkezésére, azokat bárki elérheti, szabadon használhatja. Ma még az is problémát jelenthet, hogyan érhetőek el legkönnyebben a kívánt információk. Azaz nincsenek minden esetben egyértelműen kategorizálva az egyes szakterületek.

Csak egy példa: A számítástechnikával, közelebbről pl. programozással, programnyelvekkel kapcsolatosan olyan információt szeretnék, amelynek ismeretében valamely komolyabb programozási feladatot szeretnék megoldani. Ugyanekkor olyan adatokra is szükségem lenne, amely ugyanezen területről, de az oktatás napi folyamatát kiegészítő - kissé egyszerűbben megfogalmazott, kevésbé tudományos - jegyzetekre is. Nos arra ma még nincs meg a lehetőség, hogy szak-specifikusan is rátaláljunk a keresett információkra. A ma használatos „keresők” sem 100%-ban alkalmasak ilyen összetett feladatra.

Amikor információért fordulunk az Internethez, mindig tudnunk kell, hogy mit keresünk. Ezt a módszert akkor alkalmazzuk, ha valamilyen feladatot kell elvégeznünk. Keresés közben számtalanszor tapasztaltam, hogy mennyi olyan dolog van, ami még érdekelne, de az adott munka miatt, vagy idő hiányában tovább kellett folytatnom a keresést.

Talán ahhoz hasonlíthatnám ezt, amikor a könyvesboltban pl. egy szótárt keresve csodálatos művészeti könyvekre, szép útleírásokra bukkanok, amelyeket addig nem ismertem, mert nem ismerhettem! Honnan is tudhattam volna milyen könyvek jelentek meg, pl. az elmúlt év folyamán? Olyan nagy mennyiségű adat ez, amit a reklámok is csak részben tudnak bemutatni. Ám, ha az ember ott lehet a boltban, a könyvek között, rövid idő elegendő egy

Készítette: Kassai Katalin

kedvenc megtalálására. Mindegyikükbe azonnal bele is lapozhatunk, megvehetjük és kiolvashatjuk. A könyvespolcokon többféleképpen csoportosítgatunk; írók szerint, témák szerint, műfaj szerint stb. Másképpen teszik ezt a könyvtárak és másképpen a boltok. Az internetes adatbázis egyikhez sem hasonlítható. Információk tengere, bitek, bájtok rengetege. A keresők segítségével - amelyek a könyvtári polcrendszerhez hasonlatosak - mégis **rábukkanhatunk arra az egyetlen dologra, amire szükségünk van, de nem tud rámutatni arra, amire szükségünk lehet,** és amihez a felhasználónak kedvet kellene csinálni.

Az ilyen feladatra alkalmasabb a könyvesbolti rendszerezés, amely témák szerint is csoportosít. A ma használatos - legalább is az általam ismert - magyar keresők közül a *STARTLAP* tekinthető témaorientált keresőnek. Amennyiben az adatbázist további rendszerezett oldalakkal bővítik, elérheti a célját: igazi böngészést valósíthat meg az oldalain. Ezután, ha a kulcsszavas kereséshez kell folyamodnunk, akkor is nagy segítségünkre lesz ez az információs rendszer. Visszatérve a könyves példához; elénk kell tárnunk a kínálatot ahhoz, hogy kedvünkre válogathassunk belőle.

Az oktatást tekintve a megoldás ebben az esetben is a szakfeladatok ellátását segítő keresők lehetnének, amelyek egyrészt, a tudományos munkát, másrészt pedig, pl. az oktatást segítik. Ebben az esetben a szöveges anyagon kívül rendelkeznének további, a rokonterületeket megjelölő címekekkel, témához kapcsolódó kép-, film- és hanganyaggal. Ezt az „álm” adatbázist pillanatok alatt el lehet majd érni, a kívánt információt letölteni, és akár már másnap felhasználni a tanítási órán. Ugyanakkor módunk nyílhatna visszajelzésre, más jellegű információk lekérésére és ilyen igényeket mások is jelezhetnek felénk. Néhány példa az Internet *aktív* felhasználhatóságára, az én elképzelésem szerint:

- ♦ Az iskolai munkát olyan oktatóprogramok egészítenék ki, amelyeket a diák az iskolai honlapokról töltené le. A „házi feladat” - összefoglalások, témazárások kapcsán készülhetne digitális, esetleg nyomtatott formában. Kisebbségek számára játékosabb formában; fordítási, anyanyelvi feladatok, totók, fejtörők, pontszerző játékok, stb. A sikeres megoldásokért elismerő oklevelet lehetne kapni. A tehetséges, érdeklődő gyerek előbb-utóbb más iskola által összeállított feladatokat is megoldhatná, sőt beléphetne a középiskolák, egyetemek adatbázisába is... és így tovább.
- ♦ A pályaválasztás, pályaorientáció ma még nehézkesen működő rendszerét is segítené az egyes szakmákat, foglalkozásokat, szolgáltatásokat jellemző, bemutató adatbázis. A szakma mai helyzetét, szükségességét, elhelyezkedési lehetőségeket, szakmai továbbképzés, továbbtanulás módjait. Erre a feladatra nem csupán az egyes szakiskolák, de - a szálakat összefogva - a Pedagógiai Intézet e célból összeállított adatbázisa is rendelkezésre állhatna.
- ♦ A ma oly nagy gondot jelentő és az ifjúságot veszélyeztető problémákkal, mint a dohányzás, a szeszes italok és a drog, az etnikai- vallási- és társadalmi helyzet szerinti megkülönböztetés és az ebből adódó beilleszkedési problémák, családi gondok-bajok, szerelmi csalódás, öngyilkosság, balesetveszélyes helyzetekkel összefogottan, egyik szervezet sem képes foglalkozni. Ám egy iskolai közösségben együtt és egyszerre jelen lehetnek ezek a problémák, az ifjúságvédelemmel foglalkozó kollégának ezer- és ezer helyről kell tanácsokat és információkat kérnie. Sok eset még ekkor is rejtve maradhat, látszólag minden rendben van, és sohasem szerzünk tudomást róluk, bármilyen figyelmet is fordítunk minderre. Egy speciális adatbázis, amely az ilyen esetekre az Ifjúságvédő Intézetek rendelkezésére állna, nagyban segítené a munkánkat, mind a

Készítette: Kassai Katalin

megelőzésben, mind pedig a bajok orvoslásában. Akinek gondjai, félelmei vannak, nem szívesen fordul segítségért, és azt ráerőszakolni sem igen lehet. A fiatalok a közösségekben látják a megoldást hasonló problémájukra, ott megértésre és támogatásra találnak. Ez az a terület, amire „rá kell csatlakozni”!

Közösségekben, együtt beszélni minden kényes témáról. Ehhez szolgáljon megfelelő kép-, és hanganyaggal, („idegen” fiatalok beszámolóiról, élményeiről, megoldásokról, a „kilábalásról”, barátságáról, befogadó és jó szellemű közösségről).

Ezek voltak az első gondolataim azután, hogy az Internettel, az információk elérésének módszereivel megismerkedtem. Felismertem a lehetőséget, amellyel szabadon élhetek, legyen az valamiféle munka, adatgyűjtés, hírolvasás, művészet, vagy játék. Pedagógus lévén, azonnal a munkámmal kapcsolatos lehetőségeket is kutattam.

Elképzeléseim valószínűleg nem bírnak semmiféle újdonsággal, mintegy összegzését alkotják már „működő” dolgoknak. Annyiban azonban mégis újszerűek lehetnek, amennyiben az információ-forrásokat megpróbálnám társítani, fejleszteni, az összekapcsolódásból adódó lehetőségeket mindjobban hasznosítani. A már meglévő adatokhoz célirányosan csoportosítva lehessen hozzáférni az erre „szakosodott”, oktatást segítő szolgáltatótól.

Azt is felismertem, hogy a jövő az informatikáé. Igaz, hogy a mindennapokban nagyon különbözik az informatika megítélése; van, ahol a *nélkülözhetetlen* jelzővel illetik, ám sok millióan még nem is érintettek számítógépet. A végleteket érdeklődési körökkel, foglalkozásokkal, emberi életkorokkal lehet leginkább jellemezni. Az azonban már most is bizonyos, hogy - gazdaságunk fejlődésének ütemében - mind fontosabb szerepet szánnak a virtuális intelligenciának, és egyre több területen, egyre tágabb körben és egyre szélesebb korosztályban tölti be az informatika a *nélkülözhetetlen* szerepet.

Az egyetemeken kezdődött, amikor a fiatal kutatók, egyetemisták kapcsolatot akartak teremteni egymással a számítógépeik által...

Majd az „idősebbek” is megbarátkoztak a gondolattal, megtanultjuk használni a számítógépet. Ma már ott tartunk, hogy a nyugati országokban apró gyermekek számára dolgoznak ki oktató-szórakoztató programokat. Az informatika népszerűsítésében nem csupán a *nélkülözhetetlensége* játszik szerepet. A média, valamint az Interneten megjelenő reklámok elsősorban a kapcsolatteremtő - szórakoztató jellegét emelik ki, amely a fiatalok számára újszerű elfoglaltságot jelent.

Az általános iskolai tanulók körében is egyre növekszik az érdeklődés a számítástechnikai ismeretek iránt. A szülőkkel együtt azt szeretnék, ha már alsó tagozatban is lehetőség lenne informatikaoktatásra, tanítási órán, szakkörön, vagy fakultációban. Az iskolaválasztás egyik fontos kritériuma lett; milyen szinten oktat, milyen felszereléssel rendelkezik egy adott iskola.

S itt szólni kell egy, ma még fennálló „technikai” akadályról, az általános iskolák korszerűtlen számítógépes felszereltségéről. Az informatikaoktatást is elavult gépeken, elavult operációs rendszerekkel végzik. Ezek a gépek nem kapcsolhatók komolyabb hálózatra, azaz kevés feladatra alkalmasak. A lehetőségekhez képest próbálják elsajátíttatni a szövegszerkesztés, a táblázatkezelés és a programozás alapjait (Comenius). Ezek a későbbi továbbhaladás szempontjából valójában nagyon hasznos ismeretek. A középiskolába kerülve azonban azt fogják tapasztalni a korszerű gépek és a legújabb operációs rendszerek láttán, hogy a használatukhoz nincs meg a megfelelő jártasságuk. Ez az elmaradás az idő múlásával arányosan nő, tekintve, hogy a számítástechnikai cégek, a fejlesztők, a programozók milyen újdonságokkal szolgálnak nap, mint nap.

A mai helyzetet tekintve, jó, ha egy általános iskola legalább egyetlen géppel csatlakozhat az Internetre. Ez a számítógép általában egy féltve őrzött szobában, kevesek által hozzáférhető helyen található. Szolgáltatásait korlátozott mértékben és számban vehetjük igénybe: azaz olyan szerverre van csatlakoztatva a gép, amely csak bizonyos jogokat enged meg a felhasználónak (így az üzemeltetés is olcsóbb). Tehát, az elérhető információk is behatároltak. Korszerűbb beruházásra pedig csak akkor lenne szükség, ha az iskola minden gépét hálózatban csatlakoztatná fel a világhálóra. Ma már az sem jelenthet megoldást, ha egyes vállalatok, cégek felajánlják, odaajándékozzák régi gépeiket az iskoláknak, hiszen nem a számítógépek száma jelenti a problémát, hanem a technikai elmaradás.

Ilyen környezetben a szakirányú főiskolán végzett számítástechnika tanár ismeretei is elavulttá válhatnak, s egy idő után képtelen lesz követni az újdonságokat és ő maga sem lesz képes szolgálni azokkal.

Iskolák a világhálón...

A számítástechnika ma már nem jelenti egyes számítógépek „magányos” működését, ha nem kapcsolódik fel valamilyen hálózatra, s nem vesz részt az információcserében, olyan, mint egy modern, asztali írógép.

Hiába minden terv, amely az informatika térhódítását követően a gazdaságot, a kultúrát, az oktatást, a fiatalságot szeretné szolgálni, amennyiben még éveket kell várni a számítógépes parkok fejlesztésével.

Ma még képtelenség átlátni, hogy az Internet a rendszerezett adatbázisával mennyit érthet, vagy hogyan, milyen módon képes segítségére lenni az emberiségnek. A céltalan böngészéssel csak az időt vesztegetjük, ma az oktatáshoz nehezen, a neveléshez pedig szinte lehetetlen hasznosítható anyagot találni. Szűkebb területre kell értékesebb információkat szolgáltatni. Ehhez éppen mi magunk, az iskolák és a hozzánk kapcsolódó intézmények jelentik a megfelelő közeget. Az Internet, a világháló sokadalmában meg kell teremteni azt a kisebb közösséget, amelyben mindannyiunk számára, fontos, használható információkkal szolgálunk egymásnak, és nyújtunk értékes, hathatós segítséget.

HONLAP KÉSZÍTÉS

Az általános iskolák honlapjának inkább figyelemfelkeltően szépnek, családiasnak, akár szórakoztatónak kell lennie, mely valamilyen módon tükrözi az iskola arculatát, kiemelve annak különlegességeit, egyéni sajátosságait. Ezért - figyelembe véve az olvasótábor igényeit - nem árt, ha a száraz információk mellett, gondoskodunk a szórakoztatásról is, animációk elhelyezésével, háttérzenével, játékok, vetélkedők meghirdetésével, amelyek újra és újra visszacsalogatják a látogatókat.

A munka megkezdése előtt és közben is folyamatosan, érdemes tanulmányozni az Interneten fellelhető hasonló témájú oldalak tartalmát, felépítését. Figyelembe kell venni az Oktatási Minisztérium által előírt utasításokat, a honlap tartalmát illetően, melyet a következő fejezetben ismertetek. Ezek után egy papírlapon megtervezhetjük magát a nyitóoldalt és fadiagramok segítségével az erről megnyitható további oldalak rendjét. Az egyes témaköröket igyekezzünk fontossági sorrendbe helyezni (köszöntők, névadó, iskolatörténet, pedagógiai program, arculat, specialitások, hagyományok, események, fotóalbum, esszék, visszaemlékezések, stb.)

Az alább felsorolt, legfontosabb szempontok alapján állítható össze a tartalmi szerkezet és alakítható ki a Web oldal arculata:

- ♦ A nyitóoldalnak már sugallnia kell ezt az arculatot. Olyan képet, vagy rajzot kell itt elhelyezni, amely leginkább kifejezni képes az iskola imázsát. Például egy zenei tagozatos általános iskola címlapján szerepelnie kell a névadó zeneszerzőről készült fényképnek, rajznak, vagy a szobráról készült képnek, ezen kívül valamilyen zenei szimbólumnak (violinkulcs), a háttérben futó vonalaknak, hangjegyeknek, vagy az iskola épületének fényképe, s háttérben zene is szólhat. (Bár ez jelentősen lassítja az oldal letöltését!) Természetesen jól meg kell válogatni, hogy mi, és mennyi kerülhet föl erre az első oldalra. A rajz szakos kollégánk igen sokat segíthet ebben a kérdésben. Ezekkel az eszközökkel lehet elkészíteni a testnevelés tagozatos, két-tannyelvű, reál-, vagy humán jellegű általános iskola címlapját is.
- ♦ A nyitóoldalról már elérhetőek legyenek a további oldalak. Amennyiben a keretes (*frame-s*) megoldást választjuk, úgy ott is elhelyezhetjük a tartalomjegyzéket, amelyről megnyithatók az adott oldalak.

Remélhetőleg, már minden böngésző képes kezelni a keretes Web oldalakat. A nyitóoldalon belül is alkalmazhatunk olyan gombokat, amelyek a *Tartalomjegyzékre, fotóalbumra, levelezési címre* kalauzolják a látogatót. Ezek a „gombok” lehetnek beszédes ábrák, vagy nyilak, de lehetnek a hátterekkel harmonikus színű kis gombok, melyek nem zavarják meg a nyitólap összhangját. A későbbiekben is ajánlatos a választott gombokat alkalmazni, mert egyértelműbbé teszi a lapozgatást.

- ♦ Szövegformázás: A szövegformázási lehetőségeket nem érdemes teljes mértékben kihasználni, elképzelhető ugyanis, hogy az olvasó a böngészőjében saját beállításait használja. Ha egy feliratot mindenképpen egy adott stílussal kívánunk megjeleníteni, azt inkább képformátumban kell elmenteni és beilleszteni a dokumentumba. A stílus

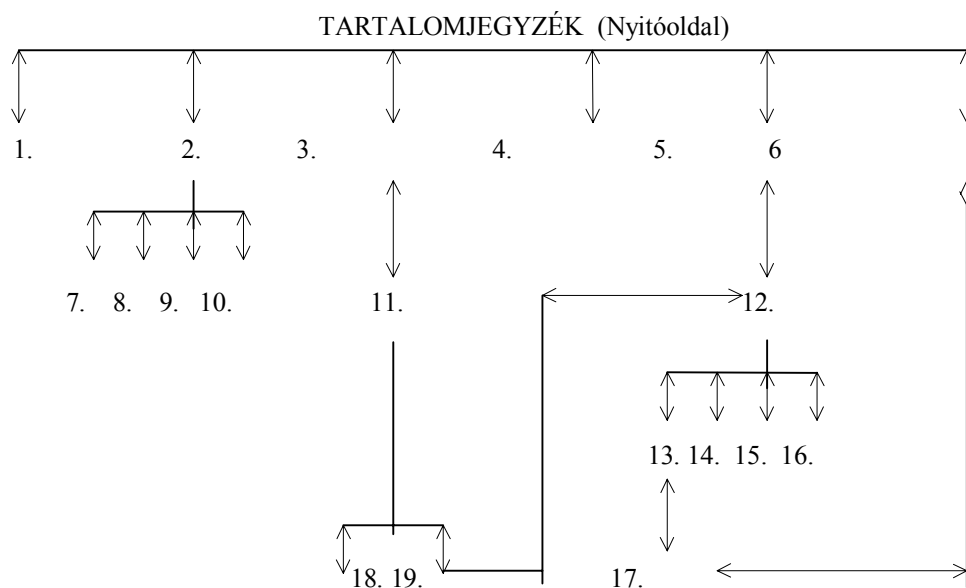
Készítette: Kassai Katalin

megválasztásánál törekedni kell az érthetőségre, egyszerűsége. Az egész dokumentumra egységes betűtípust és betűméreteket válasszunk. A szövegek tagolásához alkalmazzunk bekezdéseket, elválasztó vonalakat, a felsoroláshoz a pontokba szedést, vagy táblázatokat.

- ♦ Harmonikus, az összes oldalt egységesen átfogó vidám színvilág. Mivel általános iskoláskorú gyermekek mindennapjait bemutatni kívánó oldalakat készítünk. Válasszunk világos, apró mintás háttereket, azonos szín-összetételekben, váltogatva azokat az egyes lapokon. (Ebben az esetben a fekete, sötétkék, vörös és barna színek nyomasztóak, ha többségben vannak.)
- ♦ A tartalomjegyzékbe felvett oldalak minden esetben legyenek visszakapcsolhatóak a tartalomjegyzékkel. Ellenkező esetben nem tudnánk egyszerűen váltani a lapok között. (Ezt meg kell tenni abban az esetben is, ha keretes Web lapot készítünk)
- ♦ Egyértelműek és egységesek legyenek az oldalak közt navigáló jelek, gombok. A jelek és gombok készítéséhez használatos rajzolóprogramok, illetve kész gyűjtemények állnak rendelkezésre az Interneten, melyek letölthetők és szabadon felhasználhatók. Ezek a címek a *Keresők használata, fontosabb címek* c. fejezetben találhatóak meg.
- ♦ Az oldalak karbantartása nagyon fontos feladat: ha az olvasó másodszor is megtisztelti figyelmével az elkészült oldalt jó, ha már a címlapon a visszatérő vendégnek kijáró bánásmódban részesülhet. A kezdőlapon általában meg szokás jelölni a szerző által végzett utolsó módosítás időpontját.

Ebből az olvasó rögtön megtudja, hogy a honlapon található adatok mikori állapotot tükröznek, és kerülhetett-e föl új anyag, amióta utoljára erre járt. Fel kell kelteni az olvasók figyelmét érdekességekkel, aktualitásokkal! (pl. Játékos kérdésekkel, amelyekre az olvasók e-mailben válaszolhatnak.)

- ♦ Egyre több site-on van vendégkönyv, amelybe az olvasók egy linken keresztül tudnak e-mailes bejegyzéseket írni. A vendégkönyv egy program, amely ezeket a leveleket feldolgozza, és egy Web oldallá dolgozza fel a bejegyzéseket. Az ilyen programok készítéséhez és elhelyezéséhez programozási ismeretekre és rendszergazdai engedélyre van szükség.
- ♦ A tartalomjegyzékben megnevezett címeknek megfelelő oldalak beillesztése fadiagram-rendszerbe.

Az ehhez hasonló fadiagram elkészítése után egyszerű, az oldalra beszédesen utaló, rövid elnevezéssel kell ellátni az egyes lapokat, lehetőleg ékezetes betűk alkalmazása nélkül (pl.: tartalom.html, pedprog.html, diaklap.html, eredmény.html, stb.)

A diagram elkészítése után létre kell hoznunk egy új mappát a honlapunk számára, el kell nevezni, s a későbbiekben elhelyezni benne mindent - HTML oldalakat, webes elemeket (gombok, vonalak), képeket, hangot, scripteket - amit a munkánk során felhasználunk. Az üres HTML oldalak létrehozásának többféle módja létezik:

Az első módszer szerint a Word-ben megnyitunk egy új dokumentumot és azt elnevezés után elmentjük HTML dokumentumként.

A Web-lap szerkesztő programok maguk ajánlják fel a dokumentum elkészítése után a Web-oldalként történő mentést.

A harmadik lehetőség szerint azonban, a jegyzettömbben, a HTML nyelv segítségével begépelte utasítást követően, mentés után, új HTML dokumentum születik. A Web oldalak készítésének módjairól, a felhasználható segédprogramokról, illetve a HTML nyelv alkalmazásáról a következő fejezetekben szólok részletesebben.

A kész honlapot - a Web-szerveren történő elhelyezés után - célszerű regisztráltatni olyan keresőfelületeken, amelyek adatokat gyűjtenek az oktatással kapcsolatos bármilyen információról. Ezzel könnyebben hozzáférhetőbbé, „rátalálhatóbbá” tesszük az oldalainkat. Ebben az esetben nem szükséges saját *domain-nevet* igényelnünk, ami eléggé költséges is lehet az iskola számára.

Regisztrálási - bejegyzési - lehetőségek:

- ♦ Az adott település honlapján.
- ♦ A megyei honlapon.
- ♦ Az Oktatási Minisztérium honlapján.
- ♦ Az IRISZ - SULINET oldalán.

Készítette: Kassai Katalin

- ♦ A STARTLAP-on, az *Iskolák* címszó alá (nagyon jó a célirányos keresés szempontjából):
A www.startlap.com - *Iskolák - Kapcsolattal rendelkező általános iskolák* - oldalon, települések szerint csoportosítva találhatunk rá a kívánt oldalra, és minket is ilyen módon tudnak elérni.
Erről a www.kfki.hu/~kiraly/index.html olvashatunk, majd a regisztrálást a kiraly@sunsev.kfki.hu címen tehetjük meg.
- ♦ A dokumentumban szerepeljenek az Oktatási Minisztérium által, a 273/2000.(XII. 27.) Kormány rendelet 2. számú mellékletében megjelölt adatok (*Magyar Közlöny 2000/133. szám*):

Tájékoztató adatok a közoktatási intézményekről

„A közoktatási intézmények a közérdekű adataikat az IRISZ-SULINET honlapon a következők szerint hozzák nyilvánosságra. (A tájékoztató - feladatellátásban közreműködők adatai nélkül - legfeljebb két oldal, többcélú intézmény esetén feladatonként további egy oldal lehet.)

1. Fel kell tüntetni az iskola igazgatójának és helyetteseinek nevét, - hozzájárulásukkal - iskolai végzettségét és szakképzettségét, a vezetők félfogadási rendjét, továbbá, ha az iskolában működik, az iskolaszéket, szülői szervezetet, diákönkormányzatot.
2. Ismertetni kell az iskola személyi és tárgyi ellátottságát. Ennek keretében fel kell tüntetni a foglalkoztatott pedagógusok nevét, - az érintett hozzájárulásával - iskolai végzettségét és szakképzettségét, azt, hogy milyen tantárgyat oktatnak. Rövid ismertetőt kell adnia az iskola tantermi ellátottságáról, a mindennapos testedzés megszervezéséről, a szaktantermekről.
3. Ismertetni kell az iskolai évfolyamok számát, az emelt szintű oktatás keretében tanított tantárgyakat, az oktatott idegen nyelveket, továbbá azt is, ha az iskola közreműködik a nemzeti, etnikai kisebbségi feladatok ellátásában, a felnőttoktatásban, a két tanítási nyelvű oktatásban, a fogyatékos tanulók ellátásában.
4. Tájékoztatót kell adni a pedagógiai program legfontosabb célkitűzéseiről, az iskolában szervezett tanórán kívüli foglalkozásokról (napközi, szakkör, érdeklődési kör, önképző kör), a választható, nem kötelező tanórai foglalkozásokról, az iskola elmúlt két évben elért legfontosabb tanulmányi és más szakmai eredményeiről.
5. Az iskola az említett adatokon kívül tájékoztatást nyújthat mindarról, amit fontosnak ítél.”

A 3. számú melléklet adatlapot tartalmaz a közoktatási információk rendszerébe történő bejelentkezéshez és változásjelentéshez.

Az adatlapok kitöltéséhez általános tudnivalók a Magyar Közlöny 2000/133. szám, 9436. oldalán találhatók.

SEGÉDPROGRAMOK (HTML dokumentum készítéséhez)

A HTML dokumentumok általában szöveges állományokból állnak, melyeket leginkább szövegszerkesztő programokkal hozhatunk létre, txt (text)-formátumban elmentve. A Web oldalak készítésére használatos segédprogramokban saját szövegszerkesztő konvertálja a begépelte szöveget HTML formátumba.

A szövegen kívül szükség lehet számtalan multimédiás és grafikai elemre is, mely utóbbiakat képszerkesztő programokkal magunk is létrehozhatunk, de az Internetről is letölthetőek, az erre a célra szolgáló oldalokról. A megjelölni kívánt képeket újabban digitális fényképezőgépekkel készítik, de a hagyományos fényképeket szkenneléssel alakíthatjuk át képfájlokká.

Elsőként a legismertebb, és talán a legegyszerűbben kezelhető HTML szerkesztő programokat említem meg:

- ♦ MS. FrontPage, MS. FrontPage Express (magyar változatban is!)

A program indítását követően a fájl menüben az *Új* dokumentumot választva azonnal megjelenik a *Sablon, vagy varázsló*, amely 5 féle lehetőséget ajánl fel a munka megkezdése előtt. Első alkalommal mindenképpen a *Személyes weblap Varázsló* segítségét kell igénybe venni, ahol a szerkesztés egyes lépései jól begyakorolhatók.

A szöveg bevitele nagyon hasonló a már megismert szövegszerkesztő programokhoz, így rendelkezésre áll minden formázóeszköz is, mint amilyeket maga. az MS. Office program-csomag tartalmaz. A *Beszűrés* menüben 15 féle fájl beillesztése lehetséges; töréspontok, vonalak, szimbólumok, megjegyzések, hivatkozások, Web-es elemek, pl. WebBot (keresés, Web-lap címének beágyazása, dátum), scriptek, képek, multimédia, hangfájlok, fényűjság, sőt űrlapok is. A *Formátum* menüben állítható a háttérszín, illetve a szöveg- és betűformázás. A *Táblázat* menüpontban pontos értékekkel megadott táblázatot illeszthetünk a dokumentumba, melynek tulajdonságait a legapróbb részletekig beállíthatunk.(pl. cellák háttere, szöveg- és betűformázás cellákon belül, stb.) Az elkészült oldalt a *Fájl menü - Mentés másként* menüpontját választva menthetjük el, akár már a Web-re, (amennyiben rendelkezünk internetes összeköttetéssel és web-kiszolgálóval). Amennyiben a fájlként való mentést választjuk, úgy a böngészőnkben való megnyitással tekinthetjük meg a már „működő” lapot. (A *HTML*, illetve *Forrás* menüpontban megtekinthető a weboldal HTML kódja, itt is alkalmazhatunk változtatásokat, amennyiben ismerjük a nyelvet).

- ♦ Netscape Composer/Navigator/(Communicator) (magyar nyelvű változat is!):

Hasonlóan a FrontPage programhoz, könnyen elsajátíthatók a Weblap szerkesztés fogásai. Az egyes menüpontok által felkínált formázási lehetőség gyakorlással tanulható meg. A különbség e két program között abban áll, hogy pl. a *Forrás* menüben megjelenő HTML kódon nem változtathatunk, illetve a munkafolyamat során bármikor megtekinthetjük az oldalunkat, ha előzőleg mentettük a változásokat, és egy kattintással a Netscape Navigatorban megnyitjuk a lapot.(Ezeket a lépéseket folyamatosan, mentés-frissítés után megtehetjük).

- ♦ SNK Visual HTML Workshop (angol nyelvű):

Ez a program számtalan nagyszerű lehetőséget kínál, pl. Java Script állományok, applet-ek beillesztéséhez is.

♦ Micrografx Windows Draw

A program maga inkább képszerkesztő, de előállítható vele egy teljes oldal, háttérgrafikával, mozgó GIF-ekkel, feliratokkal, beillesztett képekkel, stb., ezután elmenthető Web formátumban.

Sajnos ezek és az ehhez hasonló szerkesztők elég drágák, ám kipróbálható verziójuk az Internetről letölthető, illetve számítástechnikával, Internettel foglalkozó újságok - pl. a PC WORLD - CD mellékletéről elérhetők.

Grafikai programok, képszerkesztők.

Olyan grafikus programokat érdemes használnunk, amelyek képesek egy adott képet, rajzot sokféle fájlformátumba konvertálni. Ez azért fontos, mert a Web oldalakra csupán JPG, illetve GIF kiterjesztésű képeket, rajzokat illeszthetünk be. JPG-s formátumba történő mentés jobb képminőséget eredményez, a nagyobb felbontása miatt, ám a fájlok mérete elég nagy lehet, ami nagyon lelassíthatja egy oldal letöltését (alkalmasabb kisebb méretű képeket használni). A GIF-ek viszont kisfájlok, navigálóeszközök (gombok, nyilak, stb.) készíthetők ebben a formátumban. Egyszerűbb animáció több GIF fájl „összekapcsolásával” hozható létre.

Az igazán nagyszerű képszerkesztők, sok fájlformátumot ismernek és kezelnek, a képek formázására rengeteg effektus beállításával rendelkeznek Ezeket a szoftver-óriásokat is kipróbálhatjuk, a fentebb említett módszerekkel. (Adobe Photoshop, Illustrator, Corel Draw és Photo Paint, Photopoint, Micrografx Picture Publisher LE...stb.)

Én magam mindegyik felsorolt képszerkesztőt kipróbáltam, és azt állapítottam meg, hogy az Adobe programcsomagjánál jelenleg nem ismerek kitűnőbbet.

Legtöbbször azonban több program együttes használatára kell hagyatkoznunk, amikor képekkel dolgozunk, kihasználva azt, hogy az egyes fázisokat az egyik, míg a megfelelő fájlformátumba történő átalakítást a másik képes elvégezni.

Ingyenes grafikai programok is léteznek, olyan is, amelyik több operációs rendszeren is fut, az egyik ilyen:

♦ GIMP (angol nyelvű, ám ingyenes!)

Rajzos és képformázási feladatokra alkalmas. Rajzoláshoz a MS. Paint-programmal megegyező eszközöket választhatunk.(ceruza, ecset, kitöltés, alakzatok rajzolása, olló, radír, vonalfajta, festékszóró, stb.) Megtalálható jónéhány effektus is, pl. fényerő-szabályozás, kontrasztok állítása, színtónus, kiemelés. A számítógépre digitalizált fényképekkel művészi átalakításokat végezhetünk.

♦ Microsoft Photo Editor és Paint Shop Pro grafikai programok.

Legfontosabb funkciójuk, amelyben az előzőkben ismertettekkel megegyeznek a következők: képek „átszabása” levágással (crop), átméretezés (resize), kép adott színének átlátszóvá tétele (transparent), kép elforgatása, tükrözés (rotate), világosság és kontraszt állítása, szürkeskála, átszínezés, stb.

A programok mindegyike legalább 6 féle fájlformátumot kezel, és alkalmas szerkesztő a képfájlok Web-en való megjelenítésére

Az animációk ma már nem hiányozhatnak a Web lapokról, (főleg nem egy általános iskola honlapjáról!) Egyszerűbb animációkat készíthetünk letölthető *shareware* (szabadon felhasználható, kipróbálható) programok segítségével is. Ezeket az esetleg határidős változatokat úgy használhatjuk ki, ha előre elkészítjük a fázisrajzokat, képeket, amiket azután az animátor filmkockáiba kell beillesztenünk.

♦ Animator (angol nyelvű)

Teljes verziója megtalálható a PC Magazin 2001/2. szám CD mellékletként. Egyszerűbb animációk megalkotására tudja, de használata nagyon könnyen elsajátítható, az eredmény pedig igen látványos.

♦ Barbarosa Gif Animator

Csak kipróbálható verzióban érhető el az Internetről. Az előbbi programtól látványosabb a kezelőfelülete, képrészletek animálását is el tudjuk végezni vele. Képes a képkockák közti késleltetések elvégzésére, mentéskor pedig felajánlja az ismétlések előre beállítható számát is.

Természetesen számtalan, jobbnál-jobb, Web-, és képszerkesztő program van a piacon, ha nem is vásárolhatjuk meg mindet, nagyobbrészt kipróbálhatóak az Internetről letöltve időlimites, shareware verziójuk.

Néhány segédprogram internetes címe, ahonnan a kipróbálható verziók letölthetők, illetve a meglévők regisztrálhatók, vagy frissíthetők:

Képszerkesztők, animátorok:

Adobe Photoshop és Illustrator	www.adobe.com/download
Corel Draw és Photo-Paint	www.corel.com
Absolut GIF Optimizer	www.pcbit.com/gifopt
Jasc Software	www.jasc.com
Paint Shop Pro7	www.jasc.com
Micrografix Windows Draw	
Micrografix Picture Publisher 7 LE	www.micrografix.com
Macromedia Flash 5	www.macromedia.com/software

HTML Editorok:

Micrografix Windows Draw	www.micrografix.com
Macromedia Dreamwer	www.macromedia.com/software
Coffee Cup HTML Editor	www.coffeecup.com
SNK WebOffice	www.snkey.com

Letöltést segítő program, amely képes a letölteni kívánt webhely teljes anyagát, összes oldalát (azaz nem kell az oldalakat egyenként letöltenünk).

Website Extractor 7.4	www.asona.org
------------------------------	--

HTML

A HTML (*Hypertext Markup Language*) az Internet céljára létrehozott leíró nyelv hipermédia dokumentumok készítéséhez.

A HTML állományokban <> karakterek közé zárt szöveges címkék (*tag*-ek) jelzik a dokumentum szerkezetét, a színeket, a beágyazott képek helyét, a hiperlinkeket stb. A HTML formátumú dokumentumok megtekintése egy ún. "World Wide Web böngészőprogrammal" lehetséges. A HTML dokumentum-formátumot tekinthetjük az ún. *hyper-text* egyik megvalósítási formájának is.

A HTML dokumentum egy olyan szövegfájl, amely a szövegen kívül tartalmaz ún. "HTML-tag-eket (formázóutasításokat), valamint megjelenítendő objektumokra történő hivatkozásokat is. Ezek a HTML formázóutasítások (parancsok, elemek) befolyásolják a dokumentum megjelenítését, kapcsolatait. Ezeket az utasításokat a böngészőprogram értelmezi és végrehajtja. A dokumentumkészítéshez használható HTML utasítások köre állandóan bővül, a nyelv fejlődik. A szabványosítás csak lassan követi a fejlődést. Ezért nem minden böngészőprogram tudja a HTML utasítások mindegyikét értelmezni.

Egy böngésző, ha számára értelmetlen utasítással találkozik, akkor kihagyja, így nem okoznak problémát az újabb keletű - még szabványosítatlan - utasítások a régebbi kiadású WWW - böngészőknek sem. Ugyanazt a dokumentumot két különböző program nem biztos, hogy azonos formában fogja megjeleníteni. Más oka is van ennek. Előfordulhat, hogy az Interneten szörfözőnek nem áll rendelkezésre ugyanaz a betűtípus, mint a Web oldal írójának. Vagy képek esetén sincs semmi garancia arra, hogy minden böngészőprogram ugyanabban a felbontásban és színszámmal tudja megjeleníteni a képet.

Szerkezete:

Minden HTML formátumú szövegfájl a <HTML> utasítással kezdődik és a </HTML> záró utasítással végződik. Ezen elemek közé kell elhelyezni a teljes dokumentumot - formázóutasításokkal és hivatkozásokkal együtt. A HTML dokumentumot két részre lehet bontani a fejlécre és dokumentumtörzsre. (Egy harmadik rész lehet a keretek (*frame*-k) meghatározása.). A dokumentumot a fejlécelemek vezetik be, melyek kezdetét a <HEAD> utasítás jelzi. A fejlécelemek között kell a dokumentum címét megadni, mely címet a <TITLE> és a </TITLE> utasítások közé kell zárni.

A fejlécelemet a </HEAD> utasítás zárja. A dokumentumnak ezt a részét - mentés után - a böngészőprogramok az ablak címsorában jelenítik meg. A dokumentumtörzs a fájl <BODY> és </BODY> utasítások közötti része. Ezen elemek között kell elhelyezni mindent: a szöveget, hivatkozásokat, képeket, stb. (A *frame*-k és a JavaScript kódok kivételével!)

Az első alapvető utasítássor begépelése után már működő HTML dokumentumot hozunk létre, amelyet megnyithatunk a böngészőben:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE> A dokumentum címe</TITLE>
</HEAD>
```

```
<BODY>  
A dokumentum törzse  
</BODY>  
</HTML>
```

Minden tag-et (formázó utasítást) a < jel vezet be, és a > jel zár le. Az adott tag hatását a megfelelő lezáró tag szünteti meg, amely </tag> formátumú.

A legfontosabb formázó parancsok közül pl.: betűk típusa, színe, nagysága

A test, a táblázat, vagy egyes cellák háttérének színe:

```
<body bgcolor=#...><table bgcolor=#...>  
<tr bgcolor=#.....><td bgcolor=#...>
```

A táblázatokra, (szélesség, magasság, oszlopok, sorok:)

```
<table width=... height=...><tr><td></td></tr></table>
```

A szövegek, táblázatok, képek elhelyezésére:

```
<center></center>...<p></p>...<align=right (illetve: center, left)>
```

Az egyes utasítások hatását, alkalmazásának módját itt nem részletezem. A HTML nyelv elsajátítása céljából, Web-stílusú, játékosan megtanulható oktató-programot készítettem általános iskolás korú gyermekek számára, mely oldal megtalálható a dolgozatom mellékleteként.

KERESŐK HASZNÁLATA (Fontosabb címek jegyzéke)

A nagyteljesítményű számítógépek (*search engine*-k) feladata, hogy a számunkra hasznos információt felkutassák a világhálón. Az „Internet-óceán kikötői” ezek a keresőgépek, amelyek különböző elveken működhetnek, szolgáltatásuk azonban hasonló. A leggyakoribb, amikor meghatározott időközönként - pl. naponta - körbenéznak a náluk bejegyzett adatok között és az ott lévő Web-oldalakon megkeresik a leggyakrabban előforduló szavakat. A kulcsszavakat, alkotó adatbázis akár 60 milliós nagyságrendű is lehet. A keresés maga ezek után úgy történik, hogy bizonyos, általunk megadott szempontok alapján kikeresik az adatbázisukból a feltételeknek megfelelő oldalakat, azok címét linkként, hivatkozásként adják vissza, innen kattintással juthatunk el a kívánt információhoz.

Magyarországon a sokak által használt, magyar nyelvi felülettel rendelkező magyar és külföldi (angol, amerikai) keresők a legkedveltebbek, pl.:

www.altavizsla.matav.hu	www.origo.com	www.startlap.hu
www.heureka.net.hu	www.altavista.digital.com	www.google.com
www.yahoo.com	www.goliat.hu	www.yahoo.com

A keresőrendszerek kétféle módszert ajánlanak a keresendő kérdés összetettségének megfelelően.

Az első módszer az *Egyszerű keresés*, amikor a lekérdezésben egyszerű kifejezések szavak szerepelnek, kívánságnak megfelelően. A találatok száma emiatt, valószínűleg igen nagy lesz, hiszen minden olyan oldal, amelyben a megadott szavak előfordulnak hivatkozásként jelenik meg. Ez a módszer akkor alkalmazható, ha valamiféle adatgyűjtést végzünk. Ilyenkor a kör szűkítésére idézőjeleket kell használnunk a kifejezések jelölésére. Alkalmazható a szavak közé tett +-jel is, ami azt jelzi, hogy az általunk megadott szavaknak feltétlenül szerepelnie kell a Web dokumentumban. A - jel éppen az ellenkezőjét jelenti, azaz a megadott szavak egyike sem szerepelhet az oldalakon. A * karakter a betűk helyettesítő szerepét tölti be. (max. 5 karakter). A találatok száma ezekben az esetekben már sokkal kisebb lehet.

Ha viszont konkrét tárgya van a keresésnek, akkor sokkal pontosabban, szókapcsolatokkal kell körülírni azt.

A második módszer az *Összetett keresés*: Erre az esetre is kidolgoztak logikai elemeket, amelyeket a megadandó szavak közé helyezve szűkítik, konkretizálják a keresést. Az *and* az egyszerű keresés +-jelével azonos értékű.

Az *or* a beírt szavak közül legalább az egyiküknek megfelelő oldalt kutatja. A *not* kizárja azt a lapot, amelyiken a beírt szó szerepel.

A *near* a legösszetettebb mód, amikor azok a dokumentumok kerülnek találatra, amelyekben a megadott két szó, vagy kifejezés mindegyike megtalálható és a köztük lévő távolság nem több mint tíz szó.

Természetesen lehetőség van a Web dokumentumot jellemző néhány speciális szóra is alkalmazni a keresést. Alapja olyan keresési feltétel megadása, amely nem a dokumentumban megjelenő szövegre utal, hanem az azt leíró forrásban található meg. Ez esetben *kulcsszavak* használatát kell alkalmaznunk.

A kulcsszavas formátum **kulcsszó**:szöveg alakú.

anchor:szöveg = a hiperlinkekben keres
applet:osztály = Java alkalmazást keres
domain:helynév = meghatározott domainon belül keres
host:név = bizonyos számítógépeken keres
image:fájlnév = képet keres
link:Url szöveg = egy oldalra keres
text:szöveg = adott szóra keres nem csupán a szövegben
title:szöveg = nevek között keres a címsorokban
url:szöveg = a megadott szót az URL rész tartalmazza (szerver neve, útvonal, fájlnév)

Téma-orientált keresés:

A magyar keresőrendszerek közül a STARTLAP rendelkezik egyedül a témaköröket rendszerbe foglaló keresőfelülettel. A nyitólap megjelenését követően folyamatosan bővítik az adatbázist újabb oldalakkal, újabb témákkal, újabb címekkel. Ez a bővítés ismételtén áttekinthetetlené válhat, ha az egyes lapok egymás mellett és nem egymás „alatt” lesznek megnyithatók. Az adott téma tágabb megfogalmazásától - a kört egyre szűkítve - több oldal megnyitása juthatnánk el a kívánt területre, esetleg egy konkrét információhoz. Az egyre növekvő mennyiségű adatok áramlása azonban befolyásolja a kapcsolatok sebességét, ezért ez a megoldás ma még nem kivitelezhető.

Egyéb keresők fájltypusok szerint is megpróbálják csoportosítani, mindezzel pedig szűkíteni a keresési területet (mp3, video, images, stb.), amelynek segítségével az adott dokumentumról könnyebben elérhető a kívánt anyag.

Az alábbiakban néhány, az oktatásügy által is támogatott és az iskolák szempontjából a leghasznosabb oldalak közül találhatunk címeket:

Az Oktatási Minisztérium címe:

www.om.hu

Tantárgyakra lebontott, azonnal letölthető kerettanterveket találunk:

www.om.hu/422ab.html

Az ÍRISZ-SULINET címe:

<http://sulinet.hu>

Az egyes iskolákat, pl. a STARTLAP-ról is könnyen elérhetjük az „Iskolák” címszónál:

www.starlap.com

Virtuális könyvtárak címe, ahonnan teljes anyagok és részletek, zenei fájlok, képek, filmek tölthetők le, illetve további hasonló témájú oldalakra mutató linkeket tartalmaznak:

Internet lexikon:

www.tata.hu/munka/iskolak

Országos Széchenyi Könyvtár:
www.oszk.hu

Virtuális könyvtárak:
www.mek.iif.hu
www.cab.u-szeged.hu
www.books.hu

Helyi vonatkozású lapok:

Miskolci Műszaki Egyetem:
www.uni-miskolc.hu

Miskolc lapja:
www.miskolc.hu

Borsod-megyei Közoktatási Hivatal:
www.borsod-kozoktatas.hu

A MISKOLCI MÓRA FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA HONLAPJA

A 2000-2001-es tanévben felmerült a gondolat, miszerint iskolánkat, illetve annak specialitásait (emelt szintű angol nyelvoktatás, mindennapos testnevelés, csodálatos természeti környezet, erdei iskola, stb.) szeretnénk megismertetni a környékünk, illetve a város lakosságával.

Nagyszerű lehetőségeket látunk körvonalazódni iskolánk Web lapjának a világhálón való megjelenésével. Azon túl, hogy meg tudjuk mutatni képekben a két iskola-épületet, a gyönyörű környezetet, mindennapjaink vidám eseményeit, írásos anyagban beszámolhatunk munkánkról, a diákéletről, terveinkről, csodaszép eredményeinkről, terveinkről. Mindezeket konkrét pedagógiai programunk, statisztikai adatok egészítik ki. Az iskola választás szempontjából pedig nem kis segítséget jelenthet, amennyiben az irántunk érdeklődő előzőleg bepillantást nyerhet a választandó iskola életébe.

Megszületett tehát az elhatározás: mi is része kívánunk lenni az Internet nagy közösségének, és részesei szeretnénk lenni a világháló nyújtotta lehetőségeknek. Milyen lehetőségekre gondolok itt; napi kapcsolattartás a város általános iskoláival, középiskolákkal, az intézmények fenntartóival.

Az elhatározásunkat a terv kidolgozása követte. A tartalom összeállításában az Oktatási Minisztérium ide vonatkozó rendelete, valamint kollegáim elképzelései, vélemények, tanácsok segítették munkámat.

A megvalósítás teljes egészében az én feladatomból volt. Rajz szakos tanár lévén, nagy súlyt helyeztem és sok időt fordítottam a külső megjelenésre. Mindenek előtt ki kellett alakítanom egy, az iskolá(i)nkat jelképező design-t. Jellemző vonásként emlegetik a városban, miszerint „erős” iskola vagyunk, ugyanakkor nagyon vidámak és családisak. Ezt a kettősséget látom a *kék-narancs* színvilágban. Derűsnek, ugyanakkor komolynak és elegánsnak. Az alkotóelemek, (képek, szövegtömbök) alkalmas elrendezését szimmetriában oldottam meg. A három, bemutatkozó oldal háttérében kellemes latin zene szól, melynek hangulata előrevetíti az egész honlap imázsát.

Három variációban készítettem el a háttérket, amelyek ugyanarra a tartalomra más-más érzelmi hatást gyakoroltak.

Ezután kollegáimmal közösen döntöttük a végleges megjelenítésben. Majd a tartalmi rész teljes kidolgozása következett, amelyben követnem kellett „írott és íratlan szabályokat”, (rendeletek, lényegkiemelés, tömörítések, Web-sajátosságok, stb.)

Munkám folyamán tanulmányoztam az Interneten fellelhető hasonló típusú dokumentumokat, a Weblap szerkesztéssel, HTML nyelv alkalmazásával, gyakorlati és formai tanácsokkal foglalkozó egyetemi tanulmányokat, szakdolgozatokat. Nagyon érdekesnek találtam az új technikai fogásokat, amelyek HTML segítségével leírhatóak.

Készítette: Kassai Katalin

Egy-egy, számomra érdekes oldal forráskódját összegyűjtöttem, azokon átalakításokat hajtottam végre, részeket kivágtam, átmásoltam..., így sajátítottam el a nyelv alapjait. Ezután egy teljes HTML tanfolyam anyagát töltöttem le és nyomtattam ki, majd heteket töltöttem kísérletezgetéssel. Ekkor döntöttem úgy, hogy a honlapunkat „manuálisan”, szerkesztő-programok alkalmazása nélkül, csupán a HTML nyelv segítségével fogom elkészíteni. Azt is elhatároztam, hogy minden kiegészítő Webes elemet, (háttérket, gombokat, elválasztó csíkokat, animációt) fényképeket, a szöveg bevitelét saját magam készítem el.

Előkészületek:

- ♦ Elsőként a fa-diagramot rajzoltam meg, amelyben az egyes dokumentumokat elneveztem. Megterveztem a címlapról és a tartalomjegyzékről lecsatlakozó oldalak rendjét, egymással való kapcsolatukat, valamint a visszakapcsolásokat (a majdani hivatkozásokat) nyilakkal jeleztem. A látványtervet a *Micrografx WindowsDraw* programjával dolgoztam ki.
- ♦ Az *Adobe Photoshop 6*-os próbaverziójának segítségével navigáló gombokat, nyilakat, háttérket és a „MÓRA-logót” készítettem el. A gombok és nyilak térhatásúak. Ha az egérmutató föléjük kerül, „aktívvá” válnak, úgy, ahogyan a valódi gombok. Az egyes oldalak és táblázatok háttérét kis méretű, néhány pixelből álló képek alkotják.
- ♦ Létrehoztam az „index.html” frame-es főoldalt, melynek felső részében a logó látható, az alsó részbe pedig a változó tartalmú oldalak töltődnek be. Majd a lapot tartalmazó mappába 90 üres HTML oldalt másoltam, átneveztem a fa-diagramnak megfelelően. Az elnevezéseknél próbáltam törekedni a rövid, de „beszédes” címek alkalmazására.
- ♦ A létrehozott üres HTML oldalak forráskódjába az egységes utasításokat szolgáló szövegrészeket helyeztem el és az oldalakra jellemző állandó *tag*-eket. (margók, táblázatok helyzete, mérete, háttér, táblázatok keretezése, oszlopok, sorok tulajdonságainak meghatározása).
- ♦ Szintén a tervnek megfelelően, megteremttem a lapok közötti kapcsolatokat, azaz hivatkozásokat helyeztem el. A főoldalról nyíló oldalak linkjei mind vissza is mutatnak. A frame-ben elhelyezett hivatkozással a tartalomjegyzék érhető el, ahonnan a honlap összes többi lapja megnyitható.

Ezután már „élő” rendszerben dolgozhattam, akár egyszerre több megnyitott lap jegyzettömbjében. Az azonos alkotóelemeket (formázó utasítások, háttérképek, nyilak, stb.) másolással vittem be egyik oldalról a másikra. Ez az eljárás az egységes megjelenést szolgálta.

Az oldalak nem „ugrálnak” és bizonyos navigációs jelek mindig ugyanazon helyen találhatóak. (Érdekes, hogy ilyen apró esztétikai fogásokra egyetlen tanulmány sem utal, pedig ennek hiányában akár élvezhetetlenné is válhat egy Weblap.)

- ♦ Minden egyes fénykép átméretezése, effektusokkal való ellátása következett. A képeket világosítani kellett és kissé ragyogóbb színekkel, átfestegetni. A tájakat ábrázoló fotókról a látványt zavaró elemeket (árnyékokat, villanydrótokat) satírozással, fedéssel kellett eltávolítanom. A belső térben készült fényképeket (sajnos nem digitális fényképezőgéppel készültek) teljesen újra kellett színeznem, a fényerőt és

Készítette: Kassai Katalin

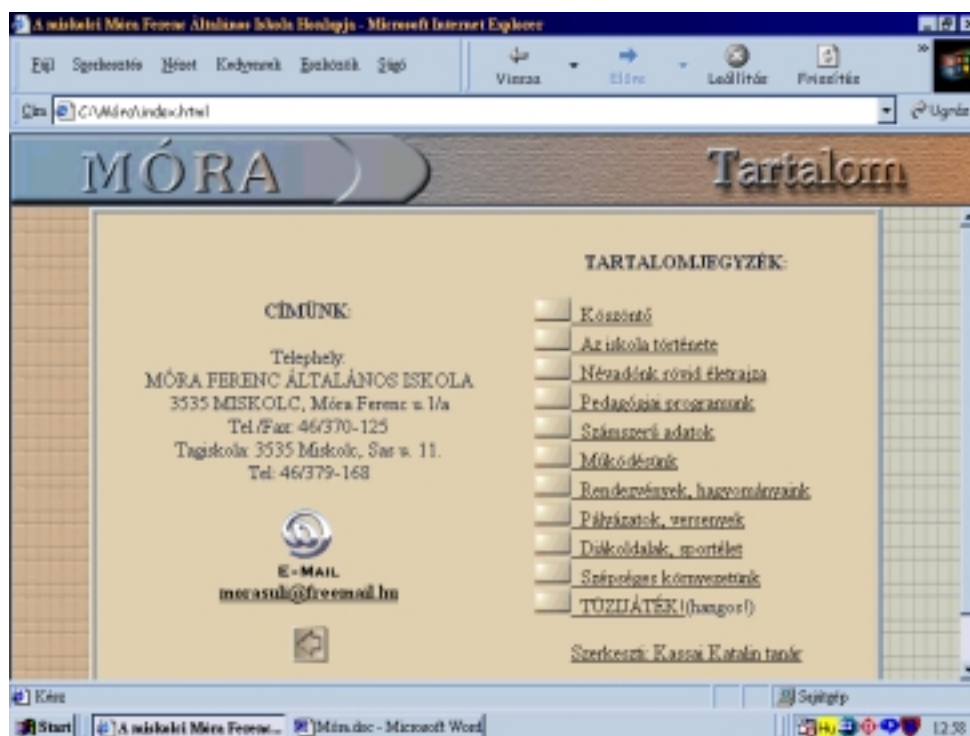
kontrasztot megemeltem. Ezáltal váltak alkalmasabbá JPG-s formátumba való tömörítésre. Végül is ma 75 fénykép látható a fotóalbumunkban. A kiegészítő elemekkel együtt 220 képbjektum egészíti ki a 91 HTML oldalt.

- ♦ Összegyűjtöttem a szükséges írásos dokumentumokat, (pedagógiai programunk, működési - szervezeti szabályzatok, statisztikai adatok, Móra Ferenc életrajza, visszaemlékezések) Kivonatokat készítettem a szöveges anyagból, néhány írást magam fogalmaztam meg.
- ♦ Mikrofonos hangrögzítővel készítettem el a köszöntő-beszédet, miközben a médialejátszó a háttérzenét szolgáltatta.
- ♦ A dokumentumhoz szükséges összes anyagot egyetlen, a honlap számára megnyitott mappába másoltam.

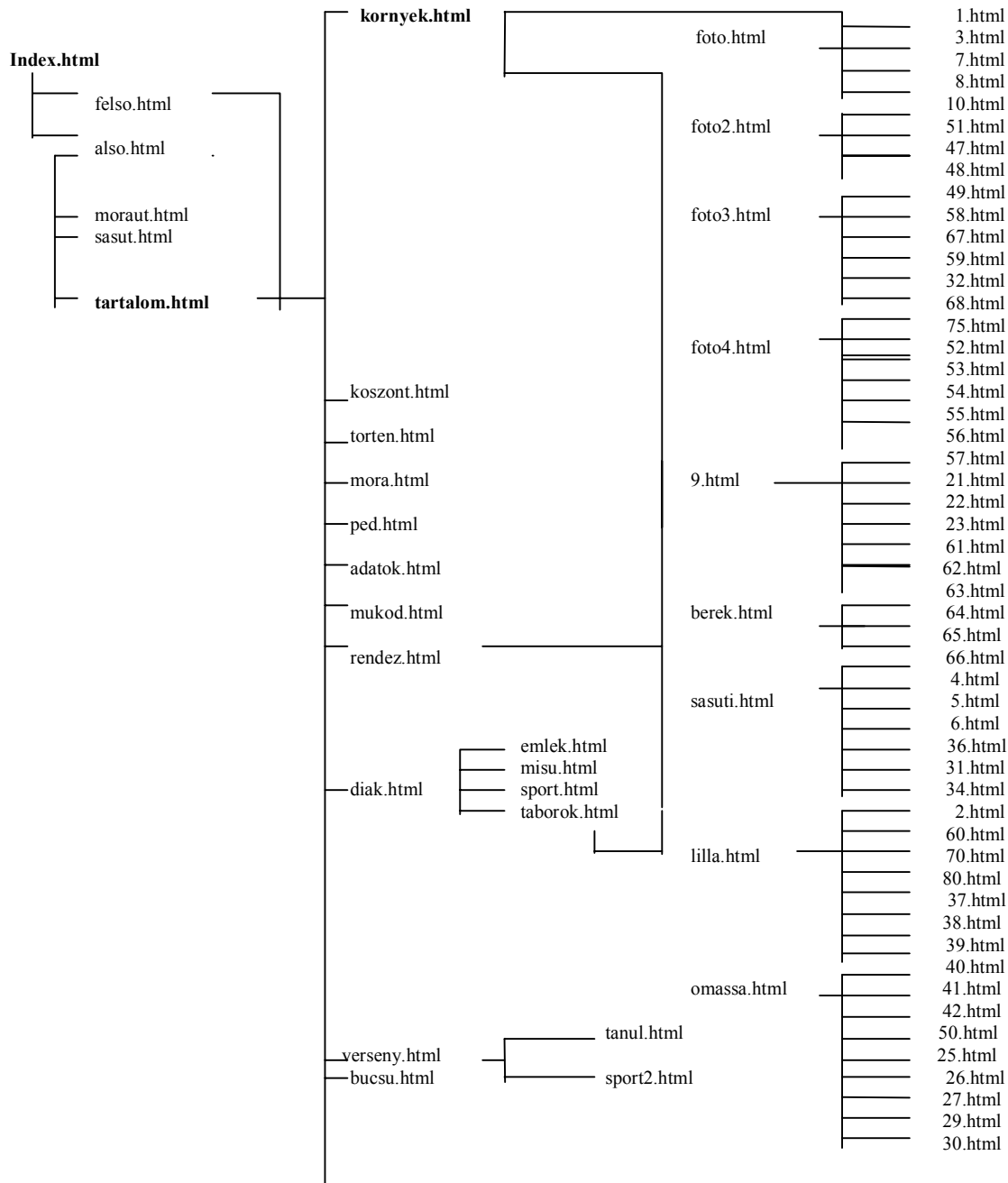
index.html

tartal.html

A Móra Ferenc Általános Iskola honlapjának fa-diagramja:

A munkafolyamat:

Alapháttérként nem egy színekódot, hanem egy 20 x 20 pixeles JPG képet alkalmaztam. Egy PSD formátumú alapkép szolgáltatta a színminta alapján, így az Adobe-ban készült egyes elemek színe, JPG-be történő konvertálásuk után is megegyezett.

- ♦ Elsőként a bejelentkező oldalt, (*index.html*) (1. oldal) dolgoztam ki.
Az oldalt alkotó két frame közül először a (2. oldal) *felso.html*- t készítettem el. Erre helyeztem el a Móra-logót, méretét megpróbáltam úgy meghatározni, hogy - mint állandóan látható frame - a lehető legkevesebb helyet foglalja el az „aktív” oldalaktól. Olyan megoldást választottam, amelyben a frame-ek nem „olvadnak össze”, hanem határozottan különülnek el egymástól, így a honlap e keskeny felső része keretként zárja le az egyes oldalakat. Ennek azért vagyok híve, mert nem kedvelem azt, ha görgetéskor a lapok egyszerűen „kifutnak” a képernyőről. A frame-ek manapság divatos „össze-mosását” azért nem alkalmaztam, mert közel 20, különféle témájú oldalt nem foghat össze egyetlen felső frame anélkül, hogy a lapozgatás unalmassá ne válna. Ehhez a kerethez viszont lehet olyan hozzáillő háttérképeket előállítani, amelyek színben is harmonizáltak egymással. Az oldal a tartalomjegyzékre mutat.
- ♦ Az *also.htm*, (3. oldal) mint a lap első oldala „hagyományosan” zsúfoltabb, mint a többi. Érdeklődés felkeltés, hangulati beállítás, technikai trükkök bevetése a feladata. Ez az oldal tartalmaz egy fényűjságot, amelyen a honlapunkra látogatót üdvözljük, alatta saját hangos köszöntőm, háttérében halk zeneszóval. Majd két fotó következik, amelyek iskolánkat és a tagiskolát ábrázolják, az alattuk lévő link a két intézmény külön kis történetét bemutató oldalakra mutat. (4.-5. oldal) (A képre nem helyeztem el linket, mert túl nagyok ahhoz, hogy a linkelés hatására „bekereteződjenek”.)
A lap alján megtalálhatóak azok a szükséges információk, amelyek a lap megtekintéséhez szükségesek, vagy ajánlottak.

Talán túl sok elem található együtt az első oldalon? Meglehet, de meg is tudom indokolni, hogy miért.

Az Internetről szerzett tapasztalatom volt, hogy egy alkalommal nagyon lassan töltődött le valamelyik intézmény honlapjának nyitóoldala. Végül is kiderült, hogy egyetlen óriás-fotó volt a lassúság okozója, ami a lap közepén „árválkodott”, arra várakozva, hogy rákattintsunk, és újra csak várakozzunk.

A következő lap sem akarta a túlszűfolttség látszatát, ezért csupán még további fényképeket és az elérhetőségi címeket tartalmazta és már volt egy nyilacska is, amely a tartalomjegyzékhez mutatott. Ehhez hasonló oldalakkal később is találkoztam. Én bizony ezt el szeretném kerülni.

- ♦ A tartalomjegyzék (6. oldal) *tartal.html*
Sokkal puritánabb, tekintve, hogy igen sok navigáló elemet kellett elhelyeznem benne. Innen nyitható meg az összes további dokumentum.
Itt jegyzem meg, hogy minden egyes lapot meg lehet tekinteni 640 x 480-as képernyő-felbontásban is, ugyanis a teljes anyag középre rendezett, 640 pixel, vagy attól keskenyebb táblázatban van elhelyezve. Ebben az esetben csupán a háttérképekről kell „lemondania” a böngészőnek és vízszintesen sem kell görgetnie a lapot. A színelbontást illetően viszont, leginkább a 16 bites színelbontásnak felelnek meg a

Készítette: Kassai Katalin

képfájlok. (A színátmenetes háttérknél fordulhatna elő, hogy a színek mintegy „fokozatba” csoportosulnak, sávosan elkülönülnek, ezt úgy kerültem el, hogy a felszínt textúrával láttam el, így az átmenetek éles határa eloszlott.) A lap bal oldalán újra találkozhatunk a pontos postai, telefonos és internetes címekkel, ugyanis erre a lapra minden dokumentum „visszamatat”, tehát bármikor feljegyezhető. A jobb oldalon található jegyzék gombsoráról további 11 oldal nyitható meg, alattuk olvasható a nevem és E-mail címem, így a böngészés közben bármikor az iskola és személyesen én is elérhetőek vagyunk.

♦ 7. oldal: [koszonto.html](#)

Igazgatónőnk üdvözlő sorai olvashatók ezen az oldalon. A szöveg nem túl hosszú, de nem is annyira rövid, hogy egy tömbben maradhatott volna, így résztömbökre tagoltam a dokumentumot. Az elválasztáshoz a háttérkép határoló-csikként való beillesztését eszeltem ki. Az egységes hatás megtartása érdekében ezt a módszert alkalmaztam az összes hasonló lap esetében is. A sáv elkészítéséhez egy-egy új, keskenyebb táblázatot kellett beillesztenem, melynek háttére megegyezik az oldal háttérével. A *border*-t 1-esre állítva azt értem el, hogy az elválasztó sáv hol kiemelkedik, hol pedig belesüllyed a szöveget tartalmazó táblázatba. Egyébként a táblázatok háttérszínét a HTML-ben használatos színek segítségével állítottam megfelelőre. Hosszabb szövegek esetén, a lap alján bal oldalt és felül egyaránt visszamatató nyilakat helyeztem el, hogy minél kevesebbszer kelljen görgetni.

♦ 8. oldal: [iskolatortenet.html](#)

Az oldal tartalmát iskolánk 2000-ben megjelent évkönyve szolgáltatta, melyet fennállásunk 20. évfordulójára adtunk ki. Külsőleg az oldal elrendezése hasonló az előzőhöz. A szöveges oldalaknál mintában gazdagabb háttérképeket alkalmaztam. Szövegformázó utasításokkal alakítottam ki a szövegtömböket. A címekhez tartozó betűtípusokat mindig a tartalomnak megfelelően választottam ki, de ügyeltem arra, hogy bármely böngészővel meg lehessen tekinteni a dokumentumot. A honlapon csupán a linkek színét változtatgattam meg, a betű típusa az alapbeállításnak megfelelő - 2-es Times New Roman -, színe fekete, vagy barna.

♦ 9. oldal: [eletrajz.html](#)

Iskolánk névadója - Móra Ferenc rövid életrajzát bemutató oldal. Az író kalandos pályafutásának legfontosabb állomásait pár mondatban foglaltam össze.

♦ 10. oldal: [pedagogia.html](#)

A pedagógiai programunkat bemutató oldal, amely iskolánk pedagógiai alapelveit tartalmazza. Azokat a legfontosabb szempontokat, amelyeknek mindenkoron szeretnénk megfelelni, és tanulóink felé elfogadtatni. Az oldal, valamint a táblázat vidám, sárgás háttére azt sugallja, hogy mindezen elvárásokat és az ahhoz kapcsolódó napi feladatokat családias, meleg légkörben tehetjük.

♦ 11. oldal: [adatok.html](#)

A főleg statisztikai adatokat tartalmazó oldal igyekszik olyan számadatokat összevetni és megmutatni, amelyek a közönség számára is érdekes, hasznosítható információk lehetnek; a személyi feltételektől, a tárgyi feltételeken át a beiskolázásig terjedő területekről összeállított százalékos, illetve konkrét számokkal reprezentálva iskolánkat. A lap háttérét sejtyszerű képmontázs alkotja, amelynek egy sora a szöveg elválasztásául is

szolgál. A kis képek sorakozó rendje a táblázatban megjelenő szám adatok pontosságára, rendjére utal.

♦ 12. oldal: [mukodes.html](#)

Három nagyobb területet ölel fel ez a lap. Az első, amely az alapképzést tárgyalja, a második a tanórán kívüli tevékenységet, (versenyekre való felkészítés, differenciált tehetséggondozás, illetve felzárkóztatás) a harmadik, pedig a választható szakköri foglalkozásokat mutatja be. Fontosságát tekintve a legtöbb, az érdeklődésre igazán számot tartó adatot közöl, amely valóban meghatározó lehet, pl. az iskolaválasztásnál.

♦ 13. oldal: [rendezvenyek.html](#)

Az iskolai hagyományokat, rendezvényeket és iskolai specialitásokat bemutató, érdekes oldal, amelyből az érdeklődő megtudhatja, mely értékeket igyekszünk ápolni, mely feladatokra helyezünk nagyobb súlyt, milyen színvonalat képviselnek a rendezvényeink, milyen maradandó tanulságokkal illetve emlékekkel szolgálják tanulóinkat.

Különleges specialitásunk - az erdei iskola, illetve a légzőszervi betegségekkel küszködő gyermekekkel történő, foglalkozás. A lap elegáns külseje próbálja tükrözni színvonalas, komoly és vidám rendezvényeink hangulatát, a már említett, „beszédés” kék-narancs alkalmazásával.

♦ 14. oldal: [versenyek.html](#)

Az oldalról két további oldal nyitható meg, amelyek egyrészt a tanulmányi, másrészt pedig a sportversenyeken, a 2000/2001-es tanévben elért eredményekről számol be. Szerencsénkre rendkívül sok színvonalas eredmény születik évről-évre, dicsérve tanulókat, tanárokat fáradozását, szorgalmát. A bemutatásnál meg kellett húznunk egy határt, így táblázatunk a legsikeresebb tanulók elért helyezéseit mutatja, azaz a városi versenyeken elért 1-3., a megyei versenyek 1-6. valamint az országos- és nemzetközi versenyeken elért eredményeket.

○ 15. oldal: [tanulmanyi.html](#)

41 tanuló 61 kiváló (a szaktárgyi tanulmányi versenyeken elért) eredményét mutatja be.

○ 16. oldal: [sport.html](#)

44 tanuló, 9 sportágban elért 121 fantasztikus eredményét tükrözi. Eszerint - iskolánk létszámát tekintve, (593 fő) - 182 „csúcsteljesítményről” számolhattunk be a 2000/2001-es tanévben is. Az adatokat „hagyományos” táblázati stílusban készítettem el, háttérként ezüstös-aranyos színeket alkalmazva.

A sporteredményekben kiemelkedően magas teljesítményt nyújtók sorát eltérő háttérszínnel jeleztem.

♦ 17. oldal: [diakoldalak1.html](#)

Egy iskolai spirálfüzet jelzi, hogy az ebből nyíló lapok a gyerekek mindennapjait elbeszélő eseményeket, élményeket, emlékeket tartalmaznak.

A lap háttéréül szolgáló füzet képe egy GIF-kép 26 x 21-es mozaikjából állt össze. Úgy tűnik, mintha a tanulók személyes bejegyzéseit tartalmazná.

○ 18. oldal: [misu.html](#)

Az iskolai diákönkormányzat (MISU= Mi újság a Suliban?) lapja, amely a szervezet működését reprezentálja. A történetet személyesen én írtam, mivel én voltam a MISU megalapítója 1991-ben. A csupa derű és vidámság napjait igyekeztem kifejezni habos-lufis háttér alkalmazásával.

○ 19. oldal: [szabadido.html](#)

Sportélet az iskolában. Ez az írás képtelen valójában tükrözni azt, hogy mennyire színvonalas a testnevelés-oktatás. Az eredmények bemutatása csak töredéke volt annak, amit a gyerekek a sportegyesületek színeiben, városi, megyei, országos és nemzetközi viszonylatban elértek.

○ 20. oldal: [taborok.html](#)

A lapon olvasható az eddigi táborozások jegyzéke; időpontok, helyszínek. A fotóalbumban néhány képet láthatunk a szép emlékekből. A háttér a ClipArt képeiből kölcsönöztem. Az oldalról a fotóalbumhoz is el lehet jutni.

○ 21. oldal: [emlekezés.html](#)

A visszaemlékezések rovatban volt kollegáink és tanulóink mesélnek az együtt töltött időkről. A szemelvényeket a 2000-ben megjelent évkönyvünk alapján állítottam össze.

◆ 22. oldal: [kornyek.html](#)

A fotóalbum. 10 fényképpel teli oldal nyitható meg innen.

○ 23-27. oldalak: [berek.html](#); [sasuti.html](#); [lilla.html](#); [bukk.html](#); [omassa.html](#)
Az iskola környékének szépségeit mutatja be. (A képekre kattintva, további 26 lapon, kinagyított képek láthatók.) (28-53. oldalak)

○ 54-58. oldalak: [fotoalbum.html](#); [fotoalbum2.html](#); [fotoalbum3.html](#); [fotoalbum4.html](#); [9.html](#) A mindennapi életünk egy-egy maradandó pillanatát örökítette meg. (A kisképeket tartalmazó oldalról újabb 31 lapon a kinagyított képek láthatók.)(59 -89. oldalak)

A képeket előzőleg beszkeneltem, majd BMP-s formátumban mentettem őket. Ezután végeztem el a szükséges képalakításokat (élesítés, világosítás, stb.) A munka végén átméreteztem a képeket, arányosan 400, ill. 300 pixelesre. A környéket, valamint vonzáskörzetet bemutató oldalak képeit ennél is kisebb (100-200 pixel) méretben helyeztem el a lapokon, de ezekről - a képre kattintva - újabb oldalak nyithatók meg, ahol viszont a nagyobbik méretben

◆ 90. oldal: [bucsulap.html](#)

Az *AnfyJava* kipróbálható verziójával készült hangosított tűzijáték.

A honlapról kimutató linkek:

Levelezés: morasuli@freemail.hu (also.html, tartal.html)
kassaikati@freemail.hu (tartal.html)

További információk: www.holidayhungary.com/deuts (lilla.html)
www.bke.hu/~murai/bukk_23.html (omassa.html)
www.tar.hu/frameset.phtml?path=/bukk/omassa.htm
www.cleve.com/miskolc (mora.html)
<http://corvina.bibl.u-szeged/corvina> (mora.html)

Terveim az oldal frissítésére illetve bővítésére:

Honlapunkat évente két alkalommal, aktuális események fényképeivel frissítem. A bővítés folyamatosan történik majd: A 2001/2002-es tanév elején játékos vetélkedőt hirdetünk meg azon tanulók számára, akik valamilyen módon kapcsolatba tudnak kerülni az Internettel.

Az új oldal címe: „*Legyél te is nagyon okos!*” - már a nyitóoldalról elérhető lesz. A játék lényege éppen abban rejlik, hogy kihasználják az Internet adta lehetőségeket, a válaszok nagy részét ugyanis a világháló adatbázisából kell felkutatni. Remélhetőleg kedvet teremtünk az Internet - ezen belül a keresők - rutinosabb használatára. Az oldalról letölthető kérdéssorozatot a kitűzött határidőre meg kell oldani, és azt e-mail-ben visszaküldeni az iskola címére. A kérdés-csoportokat kollegáim segítségével fogom összeállítani; a műveltségi területek mindegyikére kiterjedő, az általános műveltség megszerzéséhez elengedhetetlenül fontos témakörökből.

A levelező segédprogramok használatát is elősegítheti ez a módszer, hiszen szöveges, képes fájlokat is csatolniuk kell a megoldásokat tartalmazó levélhez.

Természetesen előzőleg részletesen tájékoztatom és felkészítem az érdeklődőket. A tanév folyamán két alkalommal kisebb jutalmazásban részesülhetnek a legtöbb pontot gyűjtő tanulók.

Ugyanezen tanévben elkezdem az iskolánkban tanító nevelők személyes, bemutatkozó oldalainak elkészítését.

FORRÁSOK

Irodalomjegyzék:

Lelkes Marcell: Hogyan készítsünk Web oldalt?
(Szakdolgozat, 1998)

Ifj. Kiss Kálmán: A HTML Web oldal leíró nyelv ismertetése
(Szakdolgozat, 1998)

Babócsy László - Füzessy Tamás: Windows NT 4.0 hálózatok
(1996 NeTeN Bt)

Jakab Zsolt: Adobe Photoshop 5
(1999 ComputerBooks)

Az MS Frontpage'97 Editor program ismertetése.
(Abonyi-Tóth Andor, ELTE TTK Informatika Szakmódszertani Csoport)

Alapfokú HTML tanfolyam
(1999 Szöllősi Lénárd)

Baján Ferenc: A HTML alapjai
(1996 BDTF)

Internet Kalauz, 2000. február

PC Magazin

OFFLINE-tanfolyamok:

Paint Shop Pro - tippek: <http://dragon.klte.hu/~jonasz/psp/>

Grafika: <http://grafikon.hu>
<http://drclue.net/F1.cgi/HTML/META/META.html>

HTML tanfolyam: <http://valerie.inf.elte.hu/speci/html>

Java: www.anfyteam.com/ln/hungary

Internet szótár: <http://members.chello.hu/kondrot/szotar/index.htm>

MEGJEGYZÉS

A szakdolgozat elkészítéséhez használt hardver és szoftverek:

Intel Celeron 633A Pentium II. Processor
64 MB RAM
StudioWorks 560 N monitor

Canon BJC-2100 Printer

Microsoft Windows 98
4. 10. 1998

Microsoft Office 2000
9. 0. 2719

Microsoft Internet Explorer 5
5. 00. 2314. 1003

Micrografx Windows Draw 6. 0 LE

Micrografx Inc. Picture Publisher
7. 1. 0

ACDSee Classic 2. 43 (PC World 2000/11.)

Anfy Java 1. 4 (PC World 2000/11.)

Adobe Photoshop 6 Trial (PC World 2001/4.)

Absolut GIF Optimizer v1. 01 (PC World 2001/1.)

Paint Shop Pro 7 EV (PC World 2000/11.)

CoffeCup HTML Editor 8. 8. 0. 0 (Internetről)

Macromedia Flash 5. 0. 6. 0

Gimp for Windows 2001226 (PC World 2001/4.)

JPEG Viewer 2. 0 (PC World 2001/3.)